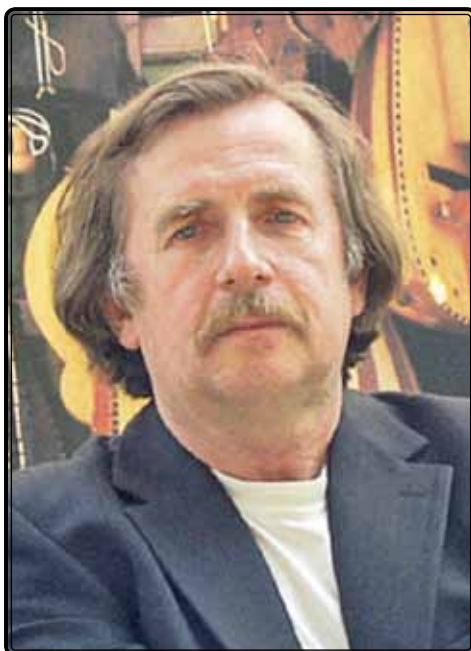

Бібліографічний опис:

[Від редакції] (2022). Михайло Хай (15.06.1946 – 15.10.2022) [некролог]. *Народна творчість та етнологія*, 4 (396), 118–119.

[Editorial] (2022). Mykhailo Khai (15.06.1946 – 15.10.2022) [Obituary]. *Folk Art and Ethnology*, 4 (396), 118–119.

МИХАЙЛО ХАЙ

(15.06.1946 – 15.10.2022)

Науковий колектив Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України, українська мистецька когорта етномузикологів та етноорганологів понесли велику втрату – 15 жовтня 2022 року відійшов у вічність відомий учений, кобзар, лірник, громадський діяч, доктор мистецтвознавства, професор, провідний науковий співробітник відділу музикознавства та етномузикології Інституту Михайло Йосипович Хай.

Він був сповнений енергії і планів на майбутнє, не за віком невгамовний: піклувався про проведення наукових конференцій, фестивалів, семінарів, залучав спонсорські кошти на видання збірників і монографій, проведення презентацій... Робив усе можливе й неможливе для того, щоб фольклорне джерело не пересихало. Був засновником вторинного фольклористичного руху з науково-виконавської реконструкції інструментальної традиції українців. Сам як кобзар і лірник виступав на багатьох сценах України і Європи, навіть на передовій на початку російсько-української війни у 2015–2017 роках. Усі його учні – студенти Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського, аспіранти, пошукувачі – також стали відомими реконструкторами-виконавцями. Це соліст і музичний керівник

капели «Надобридень» С. Охрімчук, керівник фольклорного гурту «Божичі» І. Фетисов, керівник гурту «Буття» О. Бут, соліст капели «Надобридень» Ю. Шевченко, кандидат мистецтвознавства Я. Товкайло та багато інших.

З юних літ він почав записувати музичний фольклор, спочатку від своєї мами. Згодом ці записи видав у спільній з Л. Федоронько монографії «Динаміка фольклорної традиції сіл Лютовиська та Биличі на Старосамбірщині». Надалі його польові дослідження не обмежувалися лише рідним регіоном та охопили як інструментальну, так і вокальну музику. Ще наприкінці 1980-х років Михайло Йосипович став ініціатором створення і завідувачем відділу фольклористичних досліджень Українсько-канадського спільного підприємства «Кобза» (1989–1992), а пізніше, з 1992 року, – президентом-директором Української експериментальної лабораторії фольклору, упорядником аудіозбірки «Традиційна музика українців» (1990–1997), науковим редактором мультимедійного проекту ГО «Арт Екзистенція» – «УЕЛФ» під назвою «Моя Україна. Берви» (2000–2011). Ці організації дали можливість здійснити багато експедицій у різні регіони України, залучити до них молодих етномузикологів, зробити якісні записи.

Кандидатську «Народне музичне виконавство Бойківщини» (1990, науковий керівник С. Й. Грица) і докторську «Музично-інструментальна культура українців (фольклорна традиція)» (2007) дисертації М. Хай захистив на основі власних польових записів.

У нього було гостре відчуття справедливості, чого б то не стосувалося – наукових проблем чи особистісних. Завжди переживав і всіляко допомагав своїм колишнім учням. Для відділу, а пізніше – сектору етномузикології, він був рушієм і двигуном багатьох справ, і насамперед виконання планової теми – «Регіонально-жанрова антологія українського музичного фольклору».

В останні роки Михайло Хай працював надзвичайно продуктивно, ніби поспішав. Окрім монографій «Українська інструментальна музика усної традиції» (2011), «Микола Будник і кобзарство» (2015), «Динаміка фольклорної традиції сіл Лютовиська та Биличі на Старосамбірщині» (2016), «Народна інструментальна музика Середньої Наддніпрянщини. Регіонально-жанрова антологія» (2019), він написав значну кількість статей, що вийшли друком у різних наукових збірниках, енциклопедіях, продовжував працювати над виданням «Інструментальний фольклор. Традиція. Трансформація. Кіч» та розділами інструментальної музики до двох томів «Регіонально-жанрової антології українського музичного фольклору»: «Обрядовий музичний фольклор Центрального і Східного Полісся» та «Необрядовий музичний фольклор Центрального і Східного Полісся». Загалом він є автором 6 монографій та близько 260 статей.

У 2006 році Михайло Йосипович був нагороджений премією Міністерства культури України ім. Володимира Гнатюка, а 2015 року – премією Президії НАН України ім. Філарета Колесси.

Михайло Йосипович Хай був яскравою, доволі масштабною творчою постаттю. Він залишив значний слід і в науці, і в культурно-суспільному житті України, і в серцях усіх, хто його знав.

Висловлюємо щирі співчуття його родині, колегам і друзям. Достойний був чоловік, Царство йому Небесне і вічна пам'ять!

*Колектив ІМФЕ
ім. М. Т. Рильського НАН України*